

Tillämpningsbestämmelser för militär luftfart

Kapitel 7. Flygstridsledningstjänst

Förord

Dessa tillämpningsbestämmelser innehåller bestämmelser, godtagbara sätt att uppfylla bestämmelser och vägledande material. Tillämpningsbestämmelserna är avsedda som ett stöd för hur alla aktörer i det militära luftfartssystemet ska och kan göra för att uppfylla de bestämmelser som återfinns i FFS 2019:10.

Uppdelningen av bestämmelser, godtagbara sätt att uppfylla bestämmelser och vägledande material identifieras på följande sätt:

Bestämmelser:

§ Bestämmelserna är en direkt avskrift av gällande FFS (Försvarens föreskrifter) krav i denna stil.

Godtagbara sätt att uppfylla bestämmelser

Ett *godtagbart sätt att uppfylla en bestämmelse* beskriver ett sätt, men inte det enda sättet, genom vilket en bestämmelse kan uppfyllas. Det rekommenderas att det godtagbara sättet att uppfylla bestämmelser används. Om alternativa godtagbara sätt att uppfylla bestämmelser föreslås vilar bevisbördan på den sökande. Sådana alternativ ska godkännas av chefen för FLYGI innan de tillämpas.

Alla bestämmelser följs inte av ett godtagbart sätt att uppfylla bestämmelser.

Ett godtagbart sätt att uppfylla en bestämmelse skrivs i ruta med denna stil.

Vägledande material

Vägledande material är utvecklat för att ge ytterligare förklaring för att underlätta tillämpningen av bestämmelsen och/eller förklara det godtagbara sättet att uppfylla bestämmelsen.

Alla bestämmelser eller godtagbara sätt att uppfylla bestämmelser följs inte av ett vägledande material.

Vägledande material återges i ruta med denna stil.

7 kap. Flygstridsledningstjänst

Allmänt

1 § Utöver vad som föreskrivs i 3 kap. 1 § om krav på godkännande för utövande av flygstridsledningstjänst får även den som står under direkt kontroll av godkänd verksamhetsutövare bedriva flygstridsledningstjänst.

För att få bedriva flygstridsledningstjänst i svenskt luftrum krävs tillstånd av regeringen eller av FSI. I båda fallen krävs att FSI har meddelat att en verksamhetsutövare är godkänd inom verksamhetsområdet flygstridsledningstjänst.

Med svenskt luftrum avses svenskt territorium men bestämmelsen bör tillämpas så långt som möjligt i svenskt FIR.

Det svenska luftrummet är integrerat vilket i detta fall innebär att både civil och militär trafik samtidigt kan utnyttja samma definierade luftrumsblock där flygstridsledningstjänsten ansvarar för separation mellan civila och militära luftfartyg och enheter i kontrollerad luft och flyginformationstjänst i okontrollerad luft.

Försvarsmakten kan inte tillåta svenska eller utländska aktörer, som inte uppfyller kraven i de bestämmelser som följer av luftfartslagen, att bedriva flygstridsledningstjänst i svensk luftrum.

2 § En verksamhetsutövare som bedriver flygstridsledningstjänst ska ha erforderliga resurser och kompetens för att leda och övervaka flygstridsledningstjänsten.

7.2.1 Utöver verksamhetsutövarens övergripande ledning ska det finnas personal som har uppgifter med tillhörande ansvar och befogenheter i nära anlutning till flygstridsledningstjänsten. Vilka dessa är och hur ansvar och befogenheter fördelas ska dokumenteras

7.2.2 Åtgärder för att säkerställa kontinuiteten i verksamhetsövervakningen när ordinarie befattningshavare är frånvarande ska vidtas och vara dokumenterade.

7.2.3 Den dokumentation som reglerar kraven i 7.2.1 och 7.2.2 ska hållas uppdaterad, ständigt förbättras och vara känd i verksamheten.

3 § Det ska finnas kvalitetsäkrade utbildningar utformade efter flygstridsledningstjänstens behov.

7.3.1 Den utbildning som bedrivs ska vara ändamålsenlig och leva upp till de operationella krav som ställs på flygstridsledningstjänsten. För att säkerställa att så är fallet ska det finnas utbildningsplaner och beskrivningar som är kontrollerade och godkända enligt metoder som ska beslutas av den som är chef för funktionsledningen.

Verksamhetsutövaren ska ha förmågan att säkerställa att all personal är kompetent att utföra tilldelade arbetsuppgifter baserat på tillämplig grundutbildning, träning, skicklighet och erfarenhet och är medvetna om sitt ansvar och sambandet mellan tjänsten och den operationella verksamheten i sin helhet.

Här avses, förutom flygstridsledare och chefsflygstridsledare, även övriga med påverkan på flygstridsledningstjänsten.

4 § Personal inom flygstridsledningstjänsten som upptäcker brister i flygstridledningstjänsten som kan leda till ej tolerabla flygsäkerhetsrisker ska vidta adekvata åtgärder i syfte att undvika olyckor och tillbud till följd av bristerna.

Strilchefens ansvar

5 § En strilchef ansvarar för funktionsledningen av flygstridsledningstjänsten.

6 § Strilchefen eller den strilchefen bestämmer utfärdar behörighetsbevis för personal i flygstridsledningstjänst.

7 § En strilchef ska övervaka att balans föreligger mellan uppgifter och resurser inom flygstridsledningstjänsten.

Vid obalans som leder till ej tolerabla flygsäkerhetsrisker ska strilchefen vidta åtgärder enligt 4 §.

7.7.1 Strilchefen ska tillsammans med chef för insats och produktion (om denne inte är samma person) etablera ändamålsenliga samverkansformer och tydliga gränssnitt dem emellan.

Ansvar för att verksamheten innehåller resursbalans åligger ledningen hos verksamhetsutövaren men strilchefen ska direkt, eller med hjälp av förfaranden i ledningssystemet, kontrollera resursbalansen och rapportera till ledningen när obalans råder och vid behov begränsa verksamheten.

Avvikelsehanteringssystemet övervakas och styrs i stort av verksamhetsutövarens flygsäkerhetsorganisation men strilchefen ska etablera en ändamålsenlig kommunikation för att både leverera och ta emot data och analyser.

Samverkan med utsedda personer med ansvar för ledning av insats och produktion syftar främst till att förhindra att det uppstår obalans mellan uppgifter och resurser.

Om strilchefen konstaterar flygsäkerhetsbrister som kan leda till olyckor eller tillbud ska denne i första hand vidta korrigerande åtgärder. I andra hand ska strilchefen begränsa eller stoppa verksamheten till dess att tolerabel flygsäkerhetsnivå är uppnådd.

8 § En strilchef ansvarar för ett det finns förfaranden som säkerställer att:

- 1. utbildningen för personal i flygstridsledningstjänst utformas enligt flygstridsledningstjänstens behov,*
- 2. personal i flygstridsledningstjänst har tillräcklig utbildning och kompetens för de uppgifter de ska utföra,*

3. *uppföljning av att personal i flygstridsledningstjänst har godkänd medicinsk status sker,*
4. *vidtagande av korrigerande åtgärder vid avvikelser från beslutade bestämmelser och rutiner sker, och*
5. *samverkan sker med verksamhetsutövarens flygsäkerhetsledningssystem och övriga gränssytor som påverkar flygsäkerheten.*

Krav på personalen i flygstridsledningstjänsten

9 § Personal i flygstridsledningstjänst ska ha:

1. *tillräcklig utbildning och kompetens för de uppgifter de ska utföra,*
2. *godkänd medicinsk status, och*
3. *giltigt behörighetsbevis.*

7.9.1 Personal beordrad i flygstridsledningstjänst ska inneha personligt behörighetsbevis där det framgår att individen uppfyller gällande krav samt har genomfört av verksamhetsutövaren fastställd periodiskt träning. Av behörighetsbeviset eller därtill kopplad handling ska också framgå att individen genomgått periodiskt medicinsk undersökning med godkänt resultat för aktuell befattning.

7.9.2 Det ska finnas ett register över all personal med behörighetsbevis.

Dokumenterade och aktuella rutiner

10 § För funktionsledningen av flygstridsledningstjänsten ska det finnas dokumenterade och aktuella rutiner.

Rutinerna och ändringar av rutinerna ska beslutas av strilchefen efter godkännande av FSI.

7.10.1 Strilchefen ska reglera ansvar och befogenheter för befattningarna inom den operationella verksamheten

7.10.2 Personalen ska ha tillgång till varje del av dokumentationen som reglerar flygstridsledningstjänsten.

7.10.3 FSI ska godkänna den dokumentation, liksom ändringar till densamma (SOM) som avses i 10 §.

7.10.4 Strilchefen får besluta om tillfälliga ändringar av rutiner och dokumentation om denne bedömer att de är av en karaktär som inte kräver FSI godkännande.

Materiel

11 § En verksamhetsutövare som bedriver flygstridsledningstjänst ska säkerställa att de tekniska system och övrig materiel som brukas för flygstridsledningstjänsten är tillförlitliga och har tillräcklig prestanda för en säker verksamhet.

En sådan verksamhetsutövare ska utse en person eller grupp av personer som ska ansvara för att tekniska system och övrig materiel uppfyller kravet i första stycket.

Samverkan med leverantör av flygtrafikledningstjänst

12 § För att upprätthålla en säker flygverksamhet i luftrummet ska flygstridsledningstjänsten samverka med flygtrafikledningstjänsten.

Samverkan ska regleras i avtal eller överenskommelse mellan verksamhetsutövare av flygstridsledningstjänst och berörda leverantörer av flygtrafikledningstjänst.

Sådant avtal eller överenskommelse ska godkännas av FSI.

Det ska finnas samarbetsavtal med de leverantörer av flygtrafikledningstjänst som flygstridsledningen måste kunna samverka med operationellt. Avtalen ska omfatta de överenskomna regler, metoder och kommunikationsformer etc. som ska användas av parterna i samband med verksamhetens planering och genomförande.

Funktionella krav

13 § En verksamhetsutövare ska säkerställa att all personal inom flygstridsledningstjänsten använder fastställd terminologi och förstår det språk som används.

14 § Personal som utför flygstridsledning får inte tilldelas eller utföra andra arbetsuppgifter under pågående flygstridsledning.

Personalen ska inte belastas med uppgifter som kan innebära att flygsäkerheten påverkas negativt. D.v.s. tillräcklig tid ska finnas för förberedelser (flying window) i det korta perspektivet. Dessutom ska aktasamhet iaktas så att personal i flygstridsledningstjänsten inte åläggs tillikauppgifter över tid som menligt påverkar möjligheten att bibehålla erforderligt fokus på flygsäkerhet vid utövandet av flygstridsledningstjänst.

Bevarande av dokumentation och data

15 § Kommunikation vid flygstridsledning, inklusive samordning med flygtrafikledningstjänsten, ska registreras på uppspelningsbar tidssatt media och kunna göras tillgänglig.

För bevarande och gallring av allmänna handlingar gäller Riksarkivets föreskrifter.